

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 grudnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

I Oddział w Ł. stwierdził, że E. P. nie podlega, od dnia 26.05.2020 r., ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – (...) Spółka cywilna w Ł., podnosząc pozorność zawartej umowy o pracę mającej na celu jedynie uzyskanie przez E. P. pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z niezdolnością do pracy z powodu choroby, a nie zawartej w celu rzeczywistego świadczenia pracy. ZUS wskazał, że ubezpieczona została zatrudniona na specjalnie utworzonym stanowisku pracy pomimo, że w firmie nie było faktycznej potrzeby zatrudnienia pracownika oraz utworzenia stanowiska pracy. (decyzja k. 203 - 212 akt ZUS)

Od powyższej decyzji płatnik, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 5 lutego 2021 r. wnosząc o jej uchylenie oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych. Płatnik podkreślił, że brak jest ustawowego obowiązku wcześniejszego zawarcia z pracownikiem umowy na okres próbny oraz na czas określony, zanim z pracownikiem zostanie ostatecznie zawarta umowa na czas nieokreślony. Według płatnika właśnie dokumentacja kadrowo – płacowa jest podstawową dokumentacją potwierdzającą zatrudnienie. Dodatkowo skarżący podkreślił, że obecnie pracodawca ma pełne prawo samodzielnego podejmowania decyzji o przyjęciu i zwolnieniu pracownika i nie jest ku temu wymagana zgoda i akceptacja ze strony ZUS. W szczególności to przedsiębiorca ocenia czy istnieje potrzeba zatrudnienia lub zwolnienia pracownika. Nadto według odwołującego w początkowym okresie zatrudnienia pracownik zawsze jest dodatkowym kosztem zaś rezultat ekonomiczny takiego zatrudnienia powstaje w późniejszym czasie. (odwołanie k. 3 – 4)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podniósł argumenty wskazane w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 7-10)

Na terminie rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku z dnia 6.09.2021 r. wnioskodawcy: A. D. oraz G. R. podtrzymali swoje stanowisko w sprawie.

(protokół rozprawy z dnia 6.09.2021 r. oświadczenie wnioskodawczyni A. D. 00:02:56, oświadczenie wnioskodawcy G. R. 00:03:14, płyta CD k. 190)

E. P. poparła odwołanie złożone przez wnioskodawców. (protokół rozprawy z dnia 6.09.2021 r. oświadczenie E. P. 00:21:13, płyta CD k. 190)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

A. D. i G. R. od 6 kwietnia 2010 r. prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) Spółka cywilna w Ł. na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przedmiotem działalności tej spółki jest świadczenie usług hydraulicznych. Spółka, poza realizowaniem zleconych usług, prowadzi, także, sklep hydrauliczny. Od daty powstania spółki było zatrudnionych około trzech - czterech hydraulików. Od 2020 r. nie zatrudniano pracowników na stanowisku hydraulika, a usługi wykonywał sam wnioskodawca G. R. w siedzibie spółki, gdzie miał przeznaczony do tego cały asortyment narzędzi, natomiast wspólniczka A. D. zajmowała się sprzedażą. Powierzchnia firmy wynosi około 750 m2. Firma ta korzystała też ze stałych instalatorów, którzy zaopatrują się w jej sklepie. Spółka wydawała towar firmom wykonawczym. Siedziba spółki działała w tygodniu w godzinach od 8.00 do 16.00. W weekendy w spółce nie była świadczona praca, jedynie sporadycznie bywał tam wnioskodawca E. P. – nigdy nie pracowała w weekendy. (zeznania wnioskodawczyni A. D. 00:06:02 – 00:15:23, płyta CD k. 178 i 00:13:09 w zw.

z 00:19:33, płyta CD k. 190, zeznania wnioskodawcy G. R. 00:18:09, płyta CD k. 178 w zw. z 00:20:27, płyta CD k. 190, wydruk z (...) k. 191 - 193)

E. P. legitymuje się średnim wykształceniem. Ukończyła Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych. Posiada kwalifikacje w zawodzie technik BHP, a także technik weterynarii. (dyplom k. 20, 24, świadectwo k. 21 – 23, 25, 27, 29 – 34, kwestionariusz osobowy k. 85).

Ubezpieczona świadczyła pracę na umowę o pracę jako sprzedawca, w tym w sklepach hydraulicznych, nadto jako pracownik fizyczny oraz pracownik ochrony. (świadectwo pracy k. 35 – 50, 79- 82)

E. P. wykonywała, także, czynności jako pracownik ochrony na umowę o dzieło oraz czynności przy konfekcjonowaniu produktów, przy pracach porządkowych oraz ochronie obiektów na podstawie umowy zlecenia.

(umowa o dzieło k. 51 – 60, umowa zlecenia k. 63, k. 66 – 75)

Ubezpieczona ostatnio, tj. w okresie od 16.10.2017 r. do 20.07.2019 r. świadczyła pracę na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w firmie (...) Spółka z o.o. w D. jako specjalista ds. ekspedycji. U wskazanego pracodawcy w 2019 r. ubezpieczona przebywała przez okres 6 miesięcy na zwolnieniu lekarskim w związku z przebytym zawałem serca.

(świadectwo pracy k. 76 – 78, zeznania zainteresowanej 00:03:33, płyta CD k. 190).

Przed 2019 r., w spółce, pracowały dwie osoby na stanowisku pracownika biurowego: K. S. i P. S.. Po 2019 r. wnioskodawcy poszukiwali nowego pracownika do pomocy w sklepie.

(zeznania wnioskodawczyni A. D. 00:06:02 - (...), płyta CD k. 178 w zw. z 00:19:33, płyta CD k. 190, zeznania wnioskodawcy G. R. 00:18:09, płyta CD k. 178 w zw. z 00:20:27, płyta CD k. 190, zeznania świadka P. W. 00:40:24, płyta CD k. 178)

W dniu 26 maja 2020 r. E. P. zawarła z (...) Spółką cywilną w Ł., reprezentowaną przez A. D. jako współnika, umowę o pracę na czas nieokreślony od 26 maja 2020 r. na stanowisku pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 3.200 zł brutto. Jako miejsce pracy wskazano miejscowość Ł..

(umowa o pracę k. 85).

E. P. przedłożyła orzeczenie lekarskie z dnia 25.05.2020 r. podpisane przez lekarza do badań profilaktycznych o zdolności do pracy na stanowisku pracownika biurowego ważne do dnia 25.05.2023 r.

(orzeczenie lekarskie w k. 35 akt ZUS)

W dniu 29.07.2020 r., tj. po ustawowym terminie płatnik dokonał zgłoszenia zainteresowanej do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego, wypadkowego oraz zdrowotnego z tytułu zawartej umowy o pracę od dnia 26.05.2020 r.

(okoliczność bezsporna)

E. P. była dla pracodawców osobą obcą.

(bezsporne)

Wnioskodawcy zdecydowali się na zatrudnienie ubezpieczonej ze względu na jej doświadczenie zawodowe w zakresie świadczenia pracy w branży hydraulicznej. We wcześniejszym okresie była ona zatrudniona w firmie konkurencyjnej dla płatników.

(zeznania wnioskodawczyni A. D. 00:06:02 – 00:15:23, płyta CD k. 178 w zw. z 00:19:33, płyta CD k. 190, zeznania wnioskodawcy G. R. 00:18:09, płyta CD k. 178 w zw. z 00:20:27, płyta CD k. 190)

W dniu 26.05.2020 r. E. P. stawiała się w siedzibie pracodawcy i faktycznie podjęła pracę. E. P. miała stałe godziny pracy od 8-16, bo w tych godzinach otwarta była firma i świadczyła ona pracę pięć dni w tygodniu w siedzibie spółki w Ł. przy ul. (...), to jest w sklepie hydraulicznym. Nie pracowała w weekendy. Ubezpieczona zamieszkiwała w odległości około 50 metrów od siedziby firmy.

Jako pracownik biurowy pomagała wnioskodawczyni przy obsłudze klientów, przyjmowała też dostawy, zajmowała się sprzedażą asortymentu, który posiadała spółka. Wnioskodawczyni sprzedawała towar, przyjmowała wraz z A. D. towar, układała go na pałkach, wydawała towar instalatorom, sprzątała pomieszczenia firmy. Raz ona przyjmowała towar a raz A. D..

Ubezpieczona miała swoje stanowisko pracy i pracowała z A. D. przy jednym biurku i zdarzało się, że wnioskodawczyni ze względu na swoje duże doświadczenie zawodowe w tej firmie (10 lat) wykonywała z zainteresowaną pewne czynności i pomagała jej zapoznawać się z asortymentem sprzedażowym spółki.

Ubezpieczona ze względu na swoje wcześniejsze doświadczenie zawodowe posiadała wiedzę w zakresie np. firm, które za zakupiony towar placą bezgotówkowo, bo знаła te firmy. Wiedziała także co ma robić w sytuacji, gdy dany podmiot złożył zamówienie, które mogło nie zostać zrealizowane. Ubezpieczona wykonywała czynności tylko w sklepie, bo na wyceny jeździł sam G. R..

Niekiedy E. P. zawoziła do księgowej firmy dokumenty. Czasami zlecenia na wykonywanie usługi, wpływały pocztą elektroniczną . M. odbierała współpracownika A. D.. Wnioskodawczyni codziennie podpisywała listę obecności, która znajdowała się w siedzibie firmy w specjalnych segregatorach. Ubezpieczona nie zostawiała, po godzinach zamknięcia sklepu, dłużej w pracy. Kwitowała odbiór wynagrodzenia na liście płac. Polecenia służbowe, instrukcje ubezpieczona otrzymywała od A. D., , była jej podporządkowana pracowniczo. E. P. sprzedawała towar, układała na pałkach, wydawała narzędzia, sprzęt hydrauliczny czyli towar instalatorom, sprzątała pomieszczenie sklepu.

(zeznania wnioskodawczyni A. D. 00:06:02 - (...), płyta CD k. 178 w zw. z 00:19:33, płyta CD k. 190, zeznania wnioskodawcy G. R. 00:18:09, płyta CD k. 178 w zw. z 00:20:27, płyta CD k. 190, zeznania świadka D. P. 00:35:34 – 00:38:24, płyta CD k. 178, zeznania świadka P. W. 00:40:24, płyta CD k. 178, zeznania zainteresowanej 00:03:33, płyta CD k. 190, lista płac k. 85, lista obecności k. 85)

E. P. w 2019 r. przeszła zawał serca. Ubezpieczona choruje także na nadciśnienie tętnicze oraz cukrzycę. W dacie podjęcia pracy przez ubezpieczoną A. D. wiedziała, że cierpi ona na nadciśnienie. Natomiast płatnicy nie mieli wiedzy, o tym, że wnioskodawczyni w przeszłości przeżyła zawał serca. Od dnia 27.08.2020 r. do 31.01.2021 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z powodu powikłań cukrzycowych. W dniu 2 lutego 2021r. zainteresowana podjęła ponownie pracę u płatnika i wykonywała tożsame czynności co w okresie wcześniejszym. Ubezpieczona po styczniu 2021 r. nie korzystała już ze zwolnień lekarskich w firmie płatnika i pracodawca był zadowolony z jej pracy.

(historia zdrowia z (...) w K. k. 97 – 98, skierowanie z Poradni Chirurgicznej k. 103, zeznania zainteresowanej 00:03:33, płyta CD k. 190, zeznania wnioskodawczyni A. D. 00:06:02 – 00:15:23, płyta CD k. 178 i 00:13:09 w zw. z 00:19:33, płyta CD k. 190, zeznania wnioskodawcy G. R. 00:18:09, płyta CD k. 178 w zw. z 00:20:27, płyta CD k. 190, zeznania świadka D. P. 00:35:34 – 00:38:24, płyta CD k. 178)

W okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy E. P. płatnik nie zatrudnił nowego pracownika na jej miejsce, gdyż trudno było znaleźć, pracownika z wiedzą o instrumentach, narzędziach, częściach zamiennych - hydraulicznych, i z umiejętnością przedstawienia, klientom sklepu, informacji o hydraulicznym zastosowaniu danej części, jej sposobie działania , możliwościach czy ewentualnej wymianie na inną, w przypadku awarii. Czynności pracownicze, z okresu

aktywności E. P., w czasie nieobecności E. P., wykonywała sama współniczka A. D.. Gdy, na przykład, musiała opuścić siedzibę firmy ,zamykała sklep lub prosiła pełnomocnika firmy o pomoc.

E. P. , **nadal jest zatrudniona w firmie (...)** .

W okresie , po zakończeniu zwolnienia lekarskiego tj. od 2 lutego 2021r. , nie korzystała ze zwolnień lekarskich .

(zeznania wnioskodawczyni A. D. 00:06:02 – 00:15:23, płyta CD k. 178 i 00:13:09 w zw. z 00:19:33, płyta CD k. 190, zeznania wnioskodawcy G. R. 00:18:09, płyta CD k. 178 w zw. z 00:20:27, płyta CD k. 190)

(...) Spaw” Spółka cywilna w Ł. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie w latach 2019 – 2020 uzyskała następujące dochody:

- w 2019 r. – 674.518,51 zł;

- w 2020 r. – 586.582,58 zł.

(zestawienie przychodów i wydatków k. 83 - 84 akt ZUS)

W związku z przeprowadzoną przez ZUS I Oddział w Ł. kontrolą u płatnika, organ ten wydał decyzję z dnia 29 grudnia 2020 r., w której stwierdził, że E. P. nie podlega od dnia 26.05.2020 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – (...) Spółka cywilna w Ł., podnosząc pozorną zawartą umowę o pracę, mającej na celu, jedynie, uzyskanie przez E. P. pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z niezdolnością do pracy z powodu choroby, a nie zawartej w celu rzeczywistego świadczenia pracy. (decyzja k. 3 - 9 akt ZUS)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów w postaci w szczególności umowy o pracę, listy obecności i listy płac, orzeczenia lekarskiego a nadto zeznań wnioskodawców, tj. współników płatnika - firmy (...) spółki cywilnej A. D. i G. R. oraz zainteresowanej E. P. a także świadków: D. P. i P. W..

Zgromadzonym i wskazanym wyżej dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający, by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie, czy zawarta przez E. P. z płatnikiem umowa o pracę, nosi cechy pozorności i czy została zawarta jedynie dla uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia w związku z chorobą.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawców, zainteresowanej oraz świadków, w których wskazali oni na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez E. P. w ramach stosunku pracy.

W ocenie Sądu, zeznania wyżej wymienionych, w niniejszej sprawie, są konsekwentne, jasne, logiczne, wzajemnie niesprzeczne i uzupełniają się oraz są zgodne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Z zeznań wyżej wymienionych, wynika, że ubezpieczona, w spornym okresie , faktycznie podjęła i wykonywała swoją pracę. Opisałi jakie konkretnie czynności wykonywała ubezpieczona w ramach swych obowiązków pracowniczych. Przy czym świadkowie byli regularnie obecni w siedzibie pracodawcy i stale widywali zainteresowaną przy wykonywaniu służbowych czynności.

Zdaniem Sądu natomiast sama okoliczność, że zawnioskowani świadkowie nie są osobami obcymi dla wnioskodawczyni, czy zainteresowanej nie przemawia w żaden sposób za odmówieniem przymiotu wiarygodności ich zeznaniom.

Podkreślić, w tym miejscu z całą stanowczością należy, że, zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie, nie można z góry odmówić wiarygodności zeznaniom świadków, tylko dlatego, że są oni np. członkami rodziny stron, albo znajomymi.

Takie podejście, uniemożliwiłoby prawidłową ocenę dowodów, a w skrajnym wypadku, obligowałoby do odmowy wiarygodności stronom, które przecież zawsze zeznają w swoim interesie. Sens ich przesłuchiwania przestałby wówczas istnieć.

„Sam fakt istnienia powiązań rodzinnych świadka ze stronami postępowania nie może co do zasady stanowić podstawy zakwestionowania wiarygodności jego zeznań”. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 października 2017 roku w sprawie o sygn. akt V ACa 162/17, opubl. L.)

Dowód z zeznań świadka - członka rodziny, podlega takiej samej ocenie, przez Sąd, jak każdy inny dowód, tj. zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, logiki oraz w konfrontacji z pozostałym materiałem zebrany w sprawie.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że, na uzasadnienie swojej wersji odnośnie pozorności umowy o pracę, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie przedstawił, w toku procesu, żadnych wiarygodnych dowodów oraz, zasadnie, nie podważył, załączonych do akt, dokumentów i zgodnych zeznań świadków, ubezpieczonej oraz odwołujących się. Organ rentowy nie wykazał okoliczności przeciwnych. (art. 6 k.c.)

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawców: A. D. i G. R. w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji ZUS.

Zgodnie z treścią **art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 Ustawy** z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zmianami), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r., poz. 870 z późn. zm.) osobom ubezpieczonym w tym zakresie w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej stanowi, że ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W niniejszej sprawie odwołująca się – A. D. reprezentująca jako współnik spółkę cywilną (...) w Ł. zawarła z zainteresowaną E. P. w dniu 26 maja 2020 r. umowę o pracę, która stanowiła stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, iż uzyskała ona prawo do świadczeń określonych w ustawie zasiłkowej. Jednakże, ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem umowa o pracę z dnia 26 maja 2020 r. nie została zawarta dla pozorów jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c. ani art. 58 kc. oraz nie jest ona także sprzeczna z zasadami współżycia społecznego oraz nie zmierza do obejścia prawa w świetle art. 58 k.c.

W myśl art. 58. § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy.

§ 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejścia przepisów ustawy ani nie był sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa bądź uznać, że jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p., nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika **osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła** (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr. 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr. 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr. 15, poz. 235, str. 712).

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, jest zatrudnienie jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy, a pracodawcy do przyjmowania tego świadczenia i dawania wynagrodzenia, **lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.**

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż zainteresowana pracę podjęła i ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie.

W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem zainteresowanej E. P..

Ostatnie zatrudnienie ubezpieczonej ustало w dniu 20.07.2019 r. i z uwagi na powyższe po przebytej chorobie serca poszukiwała ona jako osoba bezrobotna nowego zatrudnienia.

Natomiast po 2019 r. wnioskodawcy poszukiwali nowej osoby do pomocy w prowadzonym przez siebie sklepie, gdyż utracili wcześniej dwóch pracowników. Wnioskodawcy zdecydowali się na zatrudnienie ubezpieczonej ze względu na jej doświadczenie zawodowe w zakresie branży hydraulicznej. We wcześniejszym okresie była ona zatrudniona w firmie konkurencyjnej dla płatników. E. P. była dla pracodawców osobą obcą.

W dacie zawarcia umowy o pracę, wnioskodawczyni przedstawiła zaświadczenie wystawione przez lekarza do badań profilaktycznych ważne do dnia 25.05.2023 r. Organ rentowy, w postępowaniu przed Sądem, nie wykazał, że przedmiotowy dokument jest nierzetelny, co do daty ważności, jak i, co do oceny zdolności do pracy ubezpieczonej. Wprawdzie, orzeczenie lekarskie odnosiło się stricte do stanowiska pracy pracownika biurowego, a ubezpieczona wykonywała faktycznie obowiązki sprzedawcy, jednak, w obu przypadkach, praca ubezpieczonej była świadczona stacjonarnie bez konieczności przemieszczania i nie stanowiła ciężkiej pracy fizycznej. Podkreślić przy tym dodatkowo należy, że dojazd do siedziby pracodawcy nie stanowił dla ubezpieczonej wzmoczonego wysiłku, w sytuacji, gdy firma ta mieściła się jedynie 50 metrów od jej miejsca zamieszkania.

E. P., w dniu 26 maja 2019 r., faktycznie podjęła pracę w ramach stosunku pracy, co potwierdza nie tylko dokumentacja osobowa, ale też zeznania świadków i odwołujących się. W ramach swoich obowiązków pracowniczych ubezpieczona stawiała się w siedzibie pracodawcy. Ubezpieczona miała swoje stanowisko pracy i pracowała z A. D. przy jednym biurku. Pracowała w tygodniu w stałych godzinach pracy od 8-16 w siedzibie spółki, to jest w sklepie hydraulicznym. Pomagała wnioskodawczyni przy obsłudze klientów, przyjmowała też dostawy, zajmowała się sprzedażą asortymentu, który posiadała spółka. Wnioskodawczyni sprzedawała towar, przyjmowała wraz z A. D. towar, układała go na pułkach, wydawała towar instalatorom, sprzątała pomieszczenia firmy. Ubezpieczona, ze względu na swoje wcześniejsze doświadczenie zawodowe, posiadała wiedzę w zakresie np. firm, które za zakupiony towar, płacą bezgotówkowo, bo znała te firmy. Wiedziała, także, co ma robić w sytuacji, gdy dany podmiot złożył zamówienie, którego mogło nie zostać zrealizowane. Ubezpieczona wykonywała czynności tylko w sklepie, bo na wyceny jeździł sam G. R.. Niekiedy E. P. zawoziła do księgowej firmy dokumenty. Wnioskodawczyni codziennie podpisywała listę obecności. Kwitowała odbiór wynagrodzenia na liście płac. Polecenia służbowe ubezpieczona otrzymywała od A. D..

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, że E. P. rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz spółki cywilnej (...) w Ł. w ramach umowy o pracę z dnia 26.05.2020 r. Powyższe, w ocenie Sądu, jest jak najbardziej wiarygodne i zostało, w toku postępowania, udowodnione.

Zdaniem Sądu zatem, nie można podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

O pozorności można mówić jedynie wówczas, gdy oświadczenie woli złożone jest drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. A zatem strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę. Płatnik natomiast chciał zatrudnić zainteresowaną i miała ku temu realne powody, poszukiwał nowego pracownika, po wcześniejszym odejściu dwóch innych osób a ubezpieczona miała bogate doświadczenie zawodowe w tym zakresie, gdyż pracowała wcześniej w tej branży dla konkurencji i miała wiedzę w zakresie kontrahentów płatnika.

Podkreślić należy, że wprawdzie ubezpieczona cierpiała we wcześniejszym okresie na chorobę serca oraz inne schorzenia, to jednak nie czyniły ją one osobą niezdolną do pracy i brak było przeciwwskazań lekarskich do podjęcia przez nią zatrudnienia u płatnika. Natomiast konieczność korzystania ze zwolnień lekarskich wyniknęła dopiero z późniejszych komplikacji zdrowotnych spowodowanych powikłaniami. Bez wątplenia, zatem, komplikacje zdrowotne wystąpiły u ubezpieczonej już po zawarciu umowy o pracę z płatnikiem czego nie można było przewidzieć i co było niezależne od ubezpieczonej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie udowodnił w żaden sposób, że istniał stan zagrożenia zdrowia E. P., w chwili zawarcia umowy o pracę. Jak wynika z zeznań wnioskodawców, nie mieli oni świadomości, że wnioskodawczyni, w przeszłości, przeżyła zawał serca.

W dacie zawarcia spornej umowy ubezpieczona przedłożyła, natomiast, zaświadczenie o zdolności do pracy wystawione przez lekarza do badań profilaktycznych. Następnie zainteresowana świadczyła pracę w firmie płatnika i otrzymała wynagrodzenie. Uwypuklić przy tym trzeba, że, **po zakończeniu zwolnienia lekarskiego, tj. od 2 lutego 2021r. ubezpieczona podjęła ponownie pracę u płatnika i wykonywała tożsame czynności co w okresie wcześniejszym.** Ubezpieczona po styczniu 2021 r. nie korzystała już ze zwolnień lekarskich w firmie płatnika i pracodawca był zadowolony z jej pracy.

Uwzględniając wszystkie, wskazane wyżej okoliczności, należy uznać, że niewątpliwie brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wykazał zasadnie, że między stronami było porozumienie w tym zakresie.

Natomiast, w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy ubezpieczonej, jej obowiązki wykonywała bądź sama płatniczka lub pomagał jej pełnomocnik firmy.

Wnioskodawcy nie zatrudnili nowego pracownika, gdyż nie udało im się pozyskać osoby z doświadczeniem w zakresie branży hydraulicznej.

Mając na względzie poglądy, Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, Sąd Okręgowy przyjął, że w sytuacji gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy przyjmowanej przez pracodawcę za wynagrodzeniem, to gdyby nawet istniała świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby), to nie daje ona podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa bądź, że jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, iż decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o błędnie ustalony stan faktyczny i nie znajduje oparcia w realiach niniejszej sprawy.

Podkreślić należy, że zaskarżona decyzja ZUS ma jedynie charakter ustalający. Decyzja ta porządkuje okresy podlegania ubezpieczeniom. Niezbędnym jest, bowiem, ustalenie za jaki okres, z jakiego tytułu istniał bądź nie istniał obowiązek podlegania określonym ubezpieczeniom. Kwestia wysokości wynagrodzenia, stanowiącego podstawę wymiaru składek nie była zaś przedmiotem tej decyzji.

Poza zainteresowaniem Sądu Okręgowego pozostaje, więc okoliczność oceny wysokości podstawy, od której istnieje obowiązek podlegania ubezpieczeniom.

Zgodnie, bowiem, z treścią wyroku Sądu Najwyższego z dnia z dnia 23 kwietnia 2010 r., w sprawie, II UK 309/09, opubl. LEX nr 604210 „Zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 2 i art. 477¹⁴ a k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu.”

Kwestia oceny samej wysokości wynagrodzenia określonego w spornej umowie pod kątem jego zgodności z zasadami współżycia społecznego, czy też z przepisami ustawy może być przedmiotem nowej decyzji ZUS, aczkolwiek zaznaczyć należy, że płatnik w latach 2019 – 2020 uzyskiwał ze swej działalności dochód w znacznej wysokości. W decyzji tej organ rentowy może rozstrzygnąć, czy ustalone przez strony wynagrodzenie było faktycznie adekwatne do rodzaju i ilości powierzonych obowiązków oraz uzasadnione zasobami finansowymi pracodawcy.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł, jak w sentencji uznając odwołanie wnioskodawców za zasadne.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2017 r. poz. 1797 t.j. z późn. zm).

K.B

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wyrażając zgodę na wypożyczenie akt ZUS